

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Po zadnjem kostanjeviškem shodu.

Iz Kostanjevice, 26. oktobra.

Farovski shodi so postali nekaka specialiteta na Kranjskem. Kakor se boji sodruga in ponočna vlačuga javnosti ter se zbira le v špelunkah in v takih krajih, kjer se čuti varne pred javnostjo, ravno tako in še v obilnejši meri je s klerikalnimi shodi. Dočim se shodi narodno napredne stranke pravočasno razglašajo po liberalnih organih, dočim je pristop k istim dopuščen vsakemu — utihotaplja klerikalni svoje shode. Boje se namreč, da bi se takih shodov udeležili neodvisni možje, ki mislijo s svojimi in ne s klerikalnimi možgani in ti so že davno prišli na sled oni slepariji, katero že več let uganja klerikalna stranka na Kranjskem. Ti klerikalni shodi razglašajo se navadno zadnje uro, navadno na prižnici tisti dan, ko se vršijo. Župnik ali kaplan gospod Damjan ali gospod Janez, ali pa oba skupaj, vabita na prižnici množico, ko je prišla v cerkev Boga molit in božjo besedo poslušati, — k shodu z dostavkom, da se ga naj udeleže možje, ker se bodo razpravljale jako važne zadeve. Zdaj pa naj še kdo reče, da naši celibatarji ne zlorabljajo prižnice za politične namene?

Taki shodi se vrše navadno v farovžih. Tudi to je naravno in ima nekaj v sebi. Ti sklicatelji farovških shodov dobro vedo, da bi težko dobili gostilničarja, ki bi jim dal za take shode svoje prostore na razpolaganje, vedo pa tudi dobro, da bi utegnili priti na take shode, če bi se vršili v javnih prostorih tedaj na neutralnih tleh, tudi naprednjaki, ki bi jim delali zgago ter nerazsodnim možem odprli oči. Ako se pa taki shodi vrše v farovških prostorih, mogoče je vsaj nadzorovati ljudi in skrbeti za to, da se na stran držijo vsi tisti kmetje, katerim njih vera in njih prepričanje ne dopušča, da bi trobili v klerikalni ožlindrani rog.

Vse tako se je tudi vršilo od pičice do pičice v Kostanjevici. Shod se je raz-

glasil na prižnici in bi se naj vršil na farovškem dvorišču. Da se ni vršil, je za sluga naših zavednih mož.

Že to, da so se klerikalci predrznili sklicati svoj shod v Kostanjevici, katera je po svojem mišljenju eminentno liberalna, smatrati se mora kot skrajna nesramnost klerikalnih matadorjev, katerim je dobro znano, da se je kostanjeviški okraj pri vseh volitvah, vršečih se v zadnjih letih, izkazal kot trdno liberalen. Trezno misleči politiki ožigosali so ta shod kot nesramno in nečuvno izzivanje ljudstva. Ako bi imeli le količkaj časti v sebi ti klerikalni oboževalci slovenskega naroda, ne prikazali bi se semkaj. Vsem je še dobro v spominu, da je bil njih voditelj, ki je prišel pri zadnjih deželnozborskih volitvah semkaj kazat malega Dularja, sprejet z burnimi »Pereat žlindra, Abzug žlindra« klici in vendar so se upali ravno tam sklicati svoj shod, kjer je bila javno osramotena njih glava!

Iz tega shoda pa izvajamo dvoje. — V prvo je ta shod javno pokazal, da je v širšo maso dolenskega prebivalstva prodrla vsa tista sleparija, katero že več let sem uganja klerikalna stranka na Kranjskem in da je dr. Šusteršič tisti mož, katerega dolensko ljudstvo zaničuje iz dna svoje duše. Prepričati se je mogla klerikalna koterija, da tudi navadnim ljudem ni ostalo prikrito, da se bojuje klerikalna stranka z lažjo, zavijanjem in drugimi nepoštenimi sredstvi, katerih ne uporablja v svoje namene nobena politična stranka, ki hoče veljati za pošteno.

V drugo pa je ta shod tudi zadnji apel na našo duhovništvo, da naj zapusti napačno pot, na katero so jo zavedli razni politični švadroneerji in naj se poprime svojega pravega poklica, delati le za dušni blagor svojih ovčic, ne pa delati zdražeb med ljudstvom.

Ti duhovniki, ki so prišli na shod, so morali slišati mnogo trpkih, a opravičenih besed. Prepričali so se, da so prišli med preprostim ljudstvom ob ves ugled,

in da jim tega ne more vrniti z vsemi klerikalnimi trabanti vred niti njih voditelj in celo ne Viljem Pfeifer, kateri se je kot polomljeni kozolec udeležil tega ponesrečenega shoda, ako ne krenejo na drugo pot.

V obče pa je bil ta shod sijajna manifestacija narodne napredne stranke, ki bode klerikalcem še dolgo zvenela po ušesih. Za klerikalce pa pomeni tak fjaško, kakor ga še ni doživela njih stranka na Kranjskem od tedaj, kar je skušala naš narod oblagodariti s 16% žlindro in kateri celo nadkriljuje svoječasni poraz klerikalcev v Mirni peči.

V Ljubljani, 28. oktobra.

Iz narodne statistike.

Na podlagi zadnjega ljudskega štetja je objavil prof. dr. Rauchberg v mesečniku »Deutsche Arbeit« študijo o številnem razmerju Nemcev in Čehov. To razmerje je ostalo med avstrijskimi narodi skoraj neizpremenjeno. Leta 1890. je bilo med 100 osebami 36-05 nemških, l. 1900 pa 35-78; čeških je bilo l. 1890 med 100 osebami 23-32, leta 1900 pa 23-23. Nemcev in Čehov je torej nekoliko manje, zato pa je Poljakov, Srbov in Hrvatov nekoliko več. Na Češkem se je število Nemcev neznatno pomnožilo, število Čehov pa neznatno zmanjšalo. Na Moravskem pa je število Čehov naraslo, Nemcev pa padlo. V Šleziji raste število Poljakov, Čehi so ostali številno neizpremenjeni, Nemci pa padajo. Dr. Rauchberg pa obžaluje, da se pri štetju ni vpraševalo po materinskem, nego po občevelnem jeziku. Zato se mu zdi zadnje uradno štetje nepopolno in docela nezanesljivo. »Občevelni jezik« je tako elastičen pojem, da končno pomeni vse in nič.

Gibanje v Macedoniji.

Glasilo macedonskega revolucijskega odbora je objavilo karto o glavnem torišču ustaje, t. j. ozemlja med gorovjem Rilo in Dorpad, jugozahodno Plovidia. Tam so dosegle bolgarsko-macedonske ustaške čete toliko zmag, da se je osnovala nekaka republika s provizorno vlado, ki ščiti ondotno zatirano ljudstvo. Listi trdijo, da ta

vest ni resnična in da hoče z njo macedonski odbor Evropo le varati. Vendar je resnica, da postaja položaj v Macedoniji dan na dan kritičnejši ter da se kaže Turčija vedno nesposobnejšo, da bi vladala deželo. Note velevalstij so doslej brez vsakega uspeha. Mihajlovski je dobil baje vabilo od merodajnih politikov iz Londona, Pariza, Dunaja in Rima, naj bi predaval o položaju v Macedoniji, vsled česar je odpotoval na Dunaj. Tudi poročajo listi, da je prejšnji voditelj srbske radikalne stranke, Pasić, dobil v Peterburgu vtis, da je macedonski položaj jako nevaren in se je bati spomladi ustaje. Nasprotno pa izjavlja Pasić, da ima to vest iz Bolgarije. Rusi sami pa so proti nemirom na Balkanu in so mnjenja, naj Balkanci več delajo, a manje politizirajo!

Londonske svečanosti.

Slovesni obhod v Londonu 25. t. m. na čast kralju Edvardu se je vršil nad vse slavnostno. Na stotisoče Londoncev se je zbralo po ulicah in sprevod se je začel pomikati ob dvanajstih pop. naprej. Na čelu mu je bilo mnogoštevilno konjenikov in topničarjev, med njimi več vojaških godb, tudi na konjih. Potem je sledila dolga vrsta vojvod, markijev, kraljevih adjutantov, generalov in polkovnikov, vsi na konjih. V inopozantnih vozovih so se vozile razne princezinje kraljevske hiše in potem kraljeva dvojica sama ter princ waleški in vojvoda connaughatski in dr. Neštevilno ljudstvo je kralja in kraljico spoštljivo pozdravljalo, tako ali celo še srčneje tudi lorda Roberta, ki je jez-dil v fml.ski uniformi. Sprevod se je večkrat ustavil, ker je sprejemal kralj v različnih okrajih spomenice svojega naroda. V mestni hiši je bila slavnostna pojedina, ki je veljala 10.000 funtov. Ob dveh je ostavil kralj mestno hišo ter je posetil potem še revnejše dele mesta, kjer ga je sprejelo ljudstvo povsod z največjim navdušenjem.

Najnovejše politične vesti.

Debata o ministrski izjavi se bo otvorila najbrže šele 6. novembra ter bo trajala dve ali celo tri seje. — Nem-

LISTEK.

Na Krimu.

Potopisna črtica. Spisal G. S.—c.

Iz Krča izvažajo zemeljske pridelke in ribe, (vsako leto nalove več kakor pet milijonov slaničkov).

V oddaljenosti 12. vrst od Kerča leži trdnjava Enikale, ki brani vhod v Azovsko morje. V bližini Kerča je znana Čokraskaja, kopeli v blatu (grjazolečebnica). Iz Kerča, ki ima 45.000 prebivalcev in lepo luko, smo se napotili na romantični Krim.

Pustivši Kerč za seboj, smo hitro plavali s parnikom proti Feodoziji. Vkljub kratkemu obstanku je trgovinsko življenje tukaj hitro vzrastle in zdaj zavzema feodozijska luka prvo mesto za sevastopoljsko na Krimskem nabrežju. Vsa parniška društva imajo tukaj svoja agentstva. Osebnosti in tovarni parniki pri- in odhajajo vsak dan iz Feodozije v znatnem številu. Neko francosko društvo vzdržuje zvezo med Feodozijo, Batumom in Marseillom.

Feodozija se smatra za jedno najboljših krajev za morske kopeli.

Čudno se mi je zdelo, da se mora za uporabo plavalnih hlač jako drago

plačati. Večina moških se koplje brez njih. Kopalna sezona se začneja začetka maja in traja do polovice oktobra, včasih tudi do začetka novembra. Toplota je 15—27. stopinj Celzija. Prijalo mi je, da sem našel, prišedši iz vode, obutev osnaženo.

Večini potnikov je bil cilj »Jalta«, slavno zdravilišče na Krimskem nabrežju. Na predvečer prihoda tjakaj se je splošno govorilo o tem »kurortu«. Izvedel sem, da je pospešilo razvitje tega čudnega zemeljskega kotiča pridobitev »Livadije« carske rodbine l. 1861., ki je od tedaj začela posečati Jalta skoraj vsako leto. Razume se, da so česti poseti Jalte najvišjih oseb in drugih visoko postavljenih dostojanstvenikov vplivali na življenje mesta.

Prebivanje v Jalti je dosti drago, zato je Jalta zdravilišče najfinnejšega in najbogatejšega občinstva ruskega. Posebno mnogo se zbira tukaj plemstva. Tudi grof Tolstoj se mudi rad tukaj.

Zjutraj že okoli pete ure smo obstali poleg jaltinskega mola, kjer nas je pričakovala množica komisionarjev, nosilščikov in izvoščikov.

Mesto leži jako slikovito med hribi in poraslimi gorami. Ostavivši parnik, hodil sem po »Nabrežni ulici«, kjer sem

se divil nepregledni vrsti okusnih poslopij z različnimi bogatini in elegantnimi prodajnicami. Na koncu Puškinske ulice sem si ogledal nekaj lesenih poslopij, predstavljajočih kavarne, čitalnico in gostilnice z balkoni na morje. Odtod zavil sem jo na Puškinski bulvar, kjer se je vrstila vila za vilo, vsaka z večjim ali manjšim parkom ali vrtom.

Hôtel »Rossija« se prištevja s svojimi vrtili, terasami, balkoni, parno pralnico, fontanami, lastno plinovo razsvetljavo med najboljše gostilnice ne samo Rusije, temveč tudi Evrope.

Okoli najdalje ure dopoldne je bilo vse občinstvo zbrano na krovu. Dvignili so sidro in polagoma je izginjala Jalta.

Kmalu pa smo zagledali kopališče »Livadijo« na nabrežju, nad njim na nizkem gričku vojašnico in cerkev. V gostem parku leži »Bolšoj dvorec«, kjer je stanoval nekdanji Aleksander II. in »malij dvorec«, jako priprost, kjer je umrl Aleksander III. 20. oktobra l. 1894. Kmalu potem se nam je prikazala tik morja z belim križem: »Krestovaja gorá«.

Od Jalte naprej šele so se mi odkrivale prave krasote Krima. Po parku, segajočem do obali, so bile lepo vidne razvaline nekdanjega veličastnega oreandskega

dvorca. Oreanda je tudi carska lastnina. Še danes mi je živo v spominu »Lastovičino gnézdco«, letovišče, viseče smelo na strmi skali. V krasni panorami sledi svetilnik (majak), »Ajudag« (gora podobna medvedu), »majak«, »dače« v čudnih slogih s stolpiči na obali in višje ležeče, poleg bele ceste tri vasi zaporedoma. Kmalu je zablestela v solncu grajščina »Alupka« v gotičnem slogu. Južna fasada je prekrasna. Široke stopnice s šestimi mramornimi levi vedejo doli k morju. Obširen park se razprostira na goro »Su Petri«, ki dviga svoj veličastni vrh nad Alupko. Krasne vile s parki spremljajo v ozadju veličastne gore; gole razrite skale s soteskami, vodopadi, prevali itd. Cerkev se vidi, kakor bele pike. To je gorovje »Jajla«. Stojč na krovu sem gledal slavni južni breg Krima s svojim lovornjem in svojimi cipresami, videl najstarejši samostan Rusije — Georgijevski, ki stoji že drugo tisočletje in je bil osnovan od Grkov, preden je Rusom zasijala luč kristjanstva.

Pa tudi morje bilo zanimivo. Tu in tam se je prikazal velikanski delfin in kite »čajk« so sledile za parnikom in z veliko spretnostjo lovile s krova jim vržene koščke kruha. Ne jeden kos ni padel v morje.

(Dalje prih.)

ška ljudska stranka je izjavila, da glede Češke prej ne miruje, dokler se ne proglasi v nemških pokrajinah enojezičnost ter se ustvari skupina nemškega uradništva. — Hrvatski uradni jezik v Dalmaciji. Klubi desnice bodo v jezikovni debati podpirali zahtevo hrvatskih poslancev, da se uvede v Dalmaciji hrvaščina kot uradni jezik. — Srbski časnikarski shod, ki je začel zborovati v nedeljo v Belemgradu, si je izvolil predsednikom bivšega finančnega ministra dr. Vladimirja Jovanovića. — Za kristjane v Stari Srbiji, ki jih Albanci vedno huje zatirajo, je posredoval pri sultanu osebno črnogorski poslanik Bakič. — Panamsko podjetje bodo kupile Zjedinjene države ter bo podjetje poverjeno admiralu Walkerju. — V švicarskem narodnem svetu so dobili pri novih volitvah socialno demokratični člani večino. — Angleški kolonijski minister Chamberlain se poda meseca novembra v Južno Afriko, da prouči odnose v novih kolonijah. — Potovanje ruskega carja. Dne 15. januarja prihodnjega leta pride car v Rim ter ostane tam štiri dni. Od tam obišče Cetinje, Atene in najbrže tudi Carigrad. — Vesti o avstrijskem prestolonasledništvu se preključujejo kakor popolnoma izmišljene. Vendar se vzdržuje vest, da je cesar o binkošti pri birmi nadvojvode Karola, sina nadvojvode Otona, vprilo papeževga nuncija, napil mlademu nadvojvodu kot svojemu nasledniku. — Glede nagodbe z Ogrsko je izjavil ministrski predsednik Széll v poslanski zbornici, da še vedno ne more reči, da se bo ista kmalu dognala. — Nadvojvoda Jožef namerava odločiti vrhovno poveljstvo ogrske deželne brambe. Njegov naslednik bo baje nadvojvoda Evgen. — Bolgarsko sobranje otvori jutri knez Ferdinand.

Dopisi.

Iz Dolov nad Idrijo. »In Bog jih je zavrzel, ker njih dela niso bila na katoliški podlagi; zato se je tresla Gora z vsemi prebivalci doli do Dobrave!« Torej pri tukajšnjih občinskih volitvah, katere so se vršile dne 22. t. m., smo vkljub nečutenemu pritisku nasprotne stranke sijajno zmagali. Vsa čast volilem narodno-napredne stranke iz Dolov, Zavrca, Potoka, Ravni, in sosebno našim gospodom z Jeličnega vrha, da so tukaj pokazali, kaj premore mož s svojim jeklenim značajem. Res, stali ste kot skala in niste se dali premakniti od hujskajočih duhovnikov, kateri so pri nas zastopali pravo pravcato socialnodemokratično stranko. Zatorej vsa čast in hvala našim častitim volilem! Začnimo torej za nas velepomembno zgodovino naše občinske volitve. Ta se pa — da resnico pišemo — nekako tako-le glasi: Pred kakimi šestimi meseci je gorski župnik pripovedoval na šim liberalnim odbornikom: »Ako bodete pri prihodnjih občinskih volitvah z nami (klerikalnimi Gorjani) volili, bo mogoče še kateri izmed Vas prišel v odbor; drugače pa ne!« — Ha, ha, he, gospod Tone Hribar, možka je ta, kaj ne! Da bi pa le-ta imenovan, tako je mislil, tembolj gotovo pri naših občinskih volitvah zmagal, reklamiral je bil ta revež sedem farjev in kar odločno zahteval, da bi se bili vpisali v volilni imenik. Ti so: štirje idrijski, eden ledinski in dva žirovska namreč spoštovani g. župnik in dobro rejeni kaplan Lavrič-Volšar.

Teh farjev je torej skupaj sedem in ni vrag, da bi ne bili klerikalci zmagali, ko bi bilo tej neumni reklamaciji bodisi zaupništvo bodisi glavarstvo ugodilo. Umevno pa je, ko bi se jej ugodilo, reklamiral bil bi le-ta Hribar tudi one, ki hodijo sem od Sv. Križa z »brento« po maslo, češ, da imajo volilno pravico tukaj, ker dajejo otrokom »pildke«. Reklamacije so bile torej povsem odvržene. »Moška je ta:« Ko je bil prišel volilni imenik pregledovati, je nekako tako le rekel: »Gospodje, katere sem reklamiral, bojo na vsak način pri teh občinskih volitvah volili. Saj sem tudi jaz volil v Polhovem gradu, — pa tudi v Idriji bom. Pa še dva glasova imam, čeravno v teh imenovanih krajih ne stanujem. Tako je tudi z reklamiranimi gospodi duhovniki. »Moška je ta,« gospod Hribar! Mogoče, da Vas so vpisali

tam v Polhovem gradu v volilni imenik, toda — da se preveč ne ustrašite — v idrijskem volilnem imeniku pa Vas ni!!! »Moška je ta!« Ta župnik Hribar se je neizrečeno prizadeval, da bi spravil ves odbor tja na Goro, kjer bi potem pri svojih analfabetih imel županijsko stolicco. Zato pa je poslal v Žiri, Ledine, Vrsnik in še v liberalni Zavrca dva metro-polista učenjaka-modroslovca »Amaže« Kunca in poglavarja Antona Vončina (vulgo paragraf četrti), da sta agitirala med službo božjo. Njih agitacijsko sredstvo je bilo: Dosedanji liberalni odbor je zapravil denar za cesto, in napravil svojemu častnemu občanu diplomu. Tema agitatorjema se je pridružil zloglasni »kralj Matjaž«, veleklerikalni zavraški kmet. Kaj ne da, lepo je za tacega katoliškega moža. S pasjo »gajžlo« bi zapodil te »katoliške« agitatorje v cerkev, ker niti toliko niso vredni, da bi kateri izmed njih rožni venec imel. Pač sramota gorskemu Hribarju! Kakor se je čulo, so ti agitatorji agitirali v imenu gosp. Ivana Grudna z Jeličnega vrha. No, saj drugače bi pa jim tudi ne šlo! Da zveemo to iz zanesljivih virov, bomo kazensko postopali, in bodo mogoče pomnili, kdaj so po Zavrču agitirali s svojimi lažnivimi jeziki. »Moška je ta.«

K volitvi je prišlo kaci 150 volilcev. V III. razredu zmagala je klerikalna tolpa, v ostalih dveh seveda liberalna stranka. K volitvi sta prišla tudi ledinski Jelenc in žirovski »Vovšer« s svojim orjaškim Petronom. Prvi je volil za ledinski farož, Vovšer je pa suho vlekel, ker ni mogel oddati glasu kot pooblaščen volilec vrsniške cerkve. Seveda je bil žirovski gosp. župnik toliko pameten, da ni dal temu debeluhu pismenega pooblastila. da bi smel voliti v imenu imenovane cerkve. No, pa tudi naš gospod župnik Jakob Ferjančič je pameten, da se je za agitacijo jako malo brigal. Hribar ga je pri volitvi šele učil, kako in kaj da ima voliti. Smili se nam, da se da gorskim »mokračem« za nos voditi. A ko je klerikalna tolpa videla, da je propadla, šla e zelo pohlevno in mirno domov. Še konj niso hoteli zajahati, kakor se je Hribar dva dni prej hvalil, da je že na konju. Gospod Hribar, ako boste hoteli prihodnjič z nami shajati, boste morali le pamet rabiti, če je sploh še kaj imate. Svetujemo Vam, da našega spoštovanega župnika Jakoba v političnih zadevah posnemate, potem boste vedno bolje shajali in uživali tem večjo čast pri svojih občanih, kot pa na ta način, kakor ste zdaj začeli. Kaj menite, da za Vas ni sramotno to, da ste se še pred meseci hvalisali, kateri bodo sedeli na prestolju občinske slave, in da ste iskali pooblastil pri raznih ženskah? Pač sramota! Za danes dovolj! Imamo pa gradiva še na vagone, in bo prišlo še mnogo Vam neprijetnega na dan, ako ne začnete v kratkem mirovati. Gorjanci ste obračali, Bog pa je obrnil in vsa čast, da se je za nas tako imenitno steklo! Torej na svidenje!!!

Dolski liberalci.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

Že davno je v razsodnih političnih krogih zmagovalo prepričanje, da, kakor so smotri klerikalizma posvetnopolitični, tako se mora ta sistem zadušiti tudi s posvetnopolitičnimi sredstvi. Zahteve klerikalizma so posvetnopolitične; povsod nastopa klerikalizem kot posvetna moč in njegovi reprezentantje kakor posvetni vladarji; — prvo načelo mora torej biti, da se podrežejo korenike teh aspiracij.

Seveda, doseči se to da le potem mednarodnega dogovora vseh merodajnih držav, kajti prvi korak k temu bi bil, da priznajo države papeža samo kot višjega dušnega pastirja, in mu odrečejo vse to, kar mu sedaj dejanski izkazuje. S tem bi se čisto nič ne žalilo verskih čutov katoličanov. Vsak razsoden katoličan, pa bodi še tako prijazni, bi rekel, Kristus je bil Bog, a ni bil oblečen v svilo, ni prebival v palači, ni imel zlata in demantov, ni imel dvora kakor kak posvetni kralj, ni gromadil milijonov in milijonov — naj torej tudi njegov namestnik, ki je vendar le umrljivo grešno bitje, živi tako, kakor je živel naš Odrašenik.

Ljudje so tako ustvarjeni, da jim zunanji sijaj silno imponira in s tem, da države pripoznavajo zunanji sijaj, s kate-

rim nastopa papež, se seveda utrja moč papeštva sosebno pri nerazsodnih ljudeh.

Seveda tisti obskurantje v politiki, ki — žal — imajo tolikrat odločilno besedo pri najvažnejših zadevah, pravijo na to kaj radi: E, prava reč, ta zunanji sijaj je stvar brez pomena; ne velja nič, pa ohrani papeža in škofa pri dobri volji.

Res, to so zunanosti, toda, ali zunanosti ne pomenijo dostikrat priznavanja neopravičenih aspiracij in načel? Kdo n. pr. more misliti, da bi srbski kralj Aleksander Obrenović kdaj priznal Petru Karagjorgjeviću naslov »Vaše Veličanstvo«? Tega gotovo nikdar ne stori, ker bi s to zunanostjo, ki nič ne velja, pripoznal aspiracije Karagjorgjevičev kot opraviljene.

Sicer pa se je vprašati: Ali bi cesarji in kralji ničesar ne izgubili na vplivu in na veljavi, če bi se odpravil ves zunanji sijaj njih nastopov? Ali bi armade nič ne izgubile, če bi se odpravile uniforme itd? Zunanosti so časih glavna zaslomba raznih uredbe; če bi ne bilo teh zunanostij, bi dotične uredbe izgubile najbrž ves svoj vpliv, v kolikor ni utemeljen v naravi, in tudi klerikalizem bi izgubil vpliv, v kolikor ni naraven, če bi se odpravil zunanji sijaj njegovih reprezentantov. Z vero nima zunanji sijaj cerkvenih reprezentantov ničesar opraviti, Kristus je hodil bos, je spal na mrvici, je stradal in ni imel kam položiti svoje trudne glave...

Vera mora seveda imeti vidne oblike, ali prav, ker spadajo te vidne oblike k veri, morajo imeti strogo verski značaj. Vsaka oblika, ki nima verskega, nego posvetenega značaja, je neprimerna in veri sami škodljiva. Kaj ima n. pr. opraviti z vero, z izveličanjem duš tisto sijajno in silno drago diplomatično zastopstvo, ki ga vzdržuje papež? Tudi nekatere države imajo na papeškem dvoru svoje diplomatične zastopnike. Avstrija n. pr. ima svojega diplomatičnega zastopnika pri papežu kot poglavarju katoliške cerkve. Ko bi imel ruski car pri armenskem patriarhatu svojega diplomatičnega zastopnika, bi se temu vse smejalo. In istotako bi se vse smejalo, ko bi imela Avstrija pri eventualnem peglavarju kake druge konfesije svojega diplomatičnega zastopnika.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. oktobra.

— **Na dan z dejstvi.** Šele v soboto se je oglašil »Slovenec« na naše obtožbe zaradi gospodarjenja v klerikalnih posojilnicah, a tudi to pot se ni upal niti z besedico zanikati naše navedbe. O teh molči kakor grob, ne le ker ve, da so do pičice resnične, ampak, ker tudi ve, da imamo še obilo smodnika v zalogi. Svet bi strmел, ko bi na pr. zaznal, kako je z gotovimi spekulacijami, (kiso se začele tedaj, ko se je gosp. dr. Šusteršič skregal z g. Kauscheggom, ker ga ta ni hotel imeti za kompanjona brez denarja pri neki dobri kupčiji, a se potem ž njim pobotal); svet bi tudi strmел, ko bi na pr. zaznal, kako je z gotovimi napitninami za dovoljena, a ne ravno varno naložena posojila itd itd. Dr. Šusteršič si je svest, da bi mi z razkritjem dejanskih razmer lahko mahoma ugonobili tisto organizacijo, ki služi gotovim prepričanim katoličanom za molžno kravo, in zato nam hoče z grožnjami in s sumničenji usta zamašiti. Šusteršič nas dolži, da smo hoteli l. 1899. in tudi sedaj provzročiti »sum« na »Ljudsko posojilnico«. Ko bi to hoteli, bi nastopili vse drugače. Ko smo l. 1899. povodom velikih defraudacij v galiških hranilnicah vspodbujali ljudi na pazljivost, smo zamolčali to, kar bi bilo »Ljudsko posojilnico« takrat kar čez noč v zrak pognalo, zamolčali namreč, da je imela »Ljudska posojilnica« ravno ob času tistih defraudacij naložene velike svote v galiških hranilnicah. Ko bi bili takrat to povedali, bi bila šla »Ljudska posojilnica« v par dneh rakom žvižgat. A mi smo to prikrili, ker nam je naše rodoljubje velevalo storiti, kar je mogoče, da se ne zgodi velika nesreča, pač pa smo ljudi posvarili, naj bodo pazljivi. In takisto smo tudi sedaj marsikaj značilnega še ohranili zase. Če misli dr. Šusteršič, da nas z grožnjami in s sumničenji prisili molčati, je v veliki zmoti. Kako puhla in neosnovana so sumničenja dr. Šusteršiča, to smo včeraj pojasnili z ozirom na »Glavno posojilnico«. Sicer pa iz-

javljamo, da smo neizprosni nasprotniki vsake korupcije, najbolj pa korupcije v lastni stranki. Če ve dr. Šusteršič za kako nekorektnost pri naših zavodih, — kar na dan ž njo! Mi mu bomo le hvaležni, če pomore odpraviti eventualno gnolobo, ker nam je na tem, da se pri naših zavodih dobro, pošteno in vestno gospodari in ne tako, kakor pri klerikalnih zavodih, ki so v bistvu samo korita, iz katerih gotovi ljudje žró — žró — in žró.

— **Iz Mekinje** se nam piše: V soboto proti večeru se je pripeljal g. škof Bonaventura v Kamnik prenočit h gosp. dekanu. V nedeljo so pa premilostni nas Mekinčane obiskali ali pravzaprav prišli ogledovat in pripravljat novo nunsko gnezdo, za katero so si baje kupile ljubljanske nune mekinjsko graščino. Kam plovemo? zdihuje včasih »Slovenec« — mi Mekinčavi pa zdihamo: kaj nam še priplové vsi Ti božji namestniki in koliko samostanov in graščin nakupi si še to vedno uboštvo našega meništva in nunstva? V Ljubljani Vam zidajo nune strop nad strop, po deželi pa pokupujejo graščine. Pa naj še kdo dvomi, da se ne gode več čudeži! Kmet in mestjan ubožavata, nune in menihi pa pri vsem obljubljenem vednem uboštvu bogatijo. Hej, »Slovenec«, raztolmači in izkoristi tudi ta čudež, kakor si onega o spreobrnjenju Žilindre pri Krškem, ker nam Mekinčanom se zdi ta vendar še večji. Mekinčan.

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes zvečer gostuje v moderni drami »Rdeči talar« gospa Zofija Borštnik-Zvonarjeva. — V soboto, 1. novembra, t. j. na Vseh svetnikov se igra žaloigra »Mlinar in njegova hči«. — Drama študira glumo s petjem »Brez denarja« in burko »Zajčkove hčere«, opera pa »Maričona« in »Cavalleria rusticana«.

— **† Josip Hacin.** Iz redkih vrst slovenskih telovadcev je pograbila neizprosna smrt jednega naših najboljših Sokolov. Včeraj so ga položili na Trati pri Velesovem k večnemu počitku. Dasi šele 23 let star, je vendar mnogo storil za telovadbo med Slovenci, osobito med dijaki. Bil je delaven član kranjskega in goriškega telovadnega društva, nazadnje pa marljiv podnačelnik in vnet vaditelj ljubljanskega Sokola. — Sokolstvo je bilo tako ozko spojeno z njegovo dušo, da je osobito v Ljubljani posvetil večidel prostega časa proučevanju in vežbanju telesnih vaj. Ranjki je bil vsestransko izobražen, izvrsten telovadelec, ki bi še lahko mnogo storil in v prospeh slovenskega Sokolstva. Pred dvema letoma je moral k vojakom v Celovec, kjer si je nakopal smrtno bolezen. Bodi mu lahka zemlja domača! Bratje Sokoli, ohranite ga v blagem spominu!

— **Volitve na Štajerskem.** Iz Ptuja se nam piše: Pretekli četrtek osrečil nas je »Štajerc« s posebno izdajo ter preplaval ž njo v tisočih izstiah skoraj ves Slovenski Štajer. Ko smo čitali imena kandidatov za deželni zbor, ki jih je proglasil »Štajerc« v tem listu, smejali smo se, da smo skoro smeha pokali. In kdo bi se ne smejal! Proti našemu slovenskemu kandidatu, velezaslužnemu gospodu dr. Jurteli, postavil je »Štajerc« kot protikandidata nekega Petra Zadravca, kmeta iz Loperšic pri Ormožu, kateri je po »Štajercu« edino primerni poslanec za ptujski okraj, češ da je bil osem let v Ameriki. V tem oziru seveda presega našega kandidata, ker g. dr. Jurtela še ni bil v Ameriki. Presega ga našega kandidata tudi v tem, da je dr. Jurtela ostal zvest svojemu narodu, dočim se je Zdravec na svojem »vandranju« po svetu navzel nemškega duha ter postal nemškutar, kar je seveda za vse »Štajerčeve« kandidate neobhodno potrebno. Nič boljši od Zadravca ni »Štajerčev« kandidat za mariborsko slovenjebistriški okraj Ludovik Kressnig, posestnik na Črešnjevcu, kakor je prav zadnji čas pokazal, da spreminja, kakor kameleon, svojo barvo. Med Nemci je Nemeč, med Slovenci Slovenec, med socialnimi demokrati socialni demokrat, med liberalci liberalci, med klerikalci pa klerikalci. »Štajerc« ga kandidira »proti farjem«, pred par dnevi se je pa ta protifarški kandidat na Pragerskem

kolodvoru z nekim znanim farjem poljuboval! O drugem kandidatu za mariborsko-slovenjebistriški okraj, Arturju Damianu, grajščaku pri sv. Jurju na Pesnici in o kandidatu za ljutomerski okraj Francu Wratschkotu niti ne govorimo, kajti ta dva »pragermana« bila bi pač sposobna za kak nemški okraj, kjer imajo Wolfijanci ali Schönerjanci večino, za popolnoma slovenska okraja sta pa te dve kandidaturi nesramna predrznost »Štajerca« in njegovih krmivcev. Vsejedno nas pa veseli, da je postavil »Štajerca« svoje kandidate. Bomo vsaj videli pri volitvah, koliko pristašev ima v teh okrajih »Štajerca«, kateri se vedno bahari, da izhaja v 12.000 iztisih in da ima vse zaupne kmete na svoji strani, dočim so na slovenski strani vedno le sami hlapci in dekletke.

— **Shod v Sevnici.** Iz Sevnice se nam piše: Dne 15. oktobra t. l. se je vršil tu volilni shod za deželno-zbornske volitve. Na tem shodu predstavljen je volilec skupine mest in trgov — Celje-Brežice, od shoda zaupnih mož v Celju jednoglasno postavljen kandidat dr. Josip Karlovšek. Shoda, katerega je sklical in vodil gosp. sevnški župan M. Starkel, udeležili so se vsi stanovni, vse razumnostvo sevnško je bilo zastopano. Dr. Karlovšek je razpravljaval o postopanju bivših slovenskih deželnih poslancev v deželnem zboru in prišel do zaključka — da morajo volilci imeti zaupanje do svojih poslancev, glede postopanja pa naj pustijo istim proste roke. Lepe besede spregovoril je gosp. dr. Karlovšek o narodno-gospodarski organizaciji in se tudi prav toplo zavzemal za narodno šolstvo na Spodnjem Štajerju, osobito za nam, spodnjem Štajercem, prepotrebne obrtne in meščanske šole. Volilci so pazno sledili razmotrivanjem g. kandidata, kateri je zaključil ob dobro- in živio-klicih zbranih volilcev svoj govor z besedami, naj krepko in neustrašeno na dan volitve stopijo na volišče vsi, volilke in volilci; kakor drevo ne pade na prvi mah, a sleherno le pasti mora, tako je s tem deželnozbornskim mandatom; mogoče, da zmagamo že letos, ako store vsi svojo dolžnost, za bodočnost nas ni strah; jednotni moramo hiti na Štajerskem, brez strankarstva, ako hočemo za mili naš narod kaj doseči, ako hočemo na merodajnem mestu bolj uvaževani biti, kot do sedaj. G. dr. Gregorič je predlagal nato, naj se izreče g. kandidatu glede načel, katere je razvijal, osobito, da se na Štajerskem ne smemo strankariti v škodo našega naroda, zaupnica in naj se ga proglasi kandidatom za ta deželnozbornski mandat. Z navdušenjem je bil g. dr. Karlovšek jednoglasno sprejet kandidatom za skupino mest in trgov — Celje-Brežice. Zaključujemo poročilo z željo, naj store vse volilke in volilci svojo volilno dolžnost, da tako na dan volitve pokažemo svojim nasprotnikom, akoravno morda zmaga še ne bode naša, da nas je vedno več in da je bodočnost naša!

— **V c. kr. akademijo za upodobljajočo umetnost** sta sprejeta letos dva Slovenca: Gvidon Birolla in gosp. Makso Koželj.

— **Umrla** je včeraj v starosti 45 let grofica Ludovika Pace, sestra sekcijskega šefa grofa Antona Pace.

— **Glavni letošnji raport** bo dne 4. novembra ob 9. uri dopoldne v prostorih vojaško-znanstvenega društva v kazini. Naknadni raport bo 14. novembra ob 9. uri dopoldne pri zapovedništvu dopolnilnega okraja št. 17 na Ambroževem trgu.

— **Lepi in obširni lov** cele obšine postojnske imela je do sedaj Hasberška graščina za borih 500 kron v zakupu. Slabši del tega lova dala je pa ta graščina iz dobro znanih vzrokov takoj po dražbi v zakup nekemu podzakupniku, ki je bil pri dražbi edini tekmeč, skoraj za isto ceno. V lovskem jeziku bi se tedaj lahko reklo: »plen se je bratsko delil«. Seveda, škodo pri tej velikodušni delitvi je pa morala trpeti le občina, oziroma posamezni zemljiški posestniki. Sedaj prosi ta graščina za petletno podaljšanje zakupa. Občinski odbor se je soglasno (izvzemši gosp. urarja P.) izrekel, da naj pride lov v spomladi na javno dražbo. Za tak sklep je imel dovolj tehtnih in opravičenih vzrokov. Domače

lovsko društvo se je tudi oglasilo in ponuja letne zakupnine 1200 kron, torej letnih 700 kron več, nego Hasberška graščina. To gotovo tudi nekaj dokazuje. Postojnčani pričakujejo z vso pravico in tudi z zaupanjem, da bo c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni sklep občinskega odbora upoštevalo ter občino obvarovalo nepotrebne škode.

— **Zaradi detomora** je bila te dni 22letna Marija Božič iz Mladovine pri Krškem izročena sodišču. Dekle je na sumu, da je umorila že več svojih otrok. Lansko leto je bila tudi zaradi detomora v preiskavi, a je dobila samo zaradi prikrivanja poroda 14 dni zapora.

— **Volontersko mesto v deželni bolnici.** V deželni bolnici se sprejme doktor med. kot volonter z adjutom 600 K. Prosilci za to mesto predložijo naj prošnje do 20. novembra t. l. vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

— **Zborovanje.** Strokovno društvo strojarskih pomočnikov priredi dne 2. novembra ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Franca Počka v Sv. Florijani ulicah shod.

— **Gospod podžupan dr. Karol vitez Bleiweis-Terstenišk** je ponesrečil je včeraj popoldne v Prešernovih ulicah. Neki neznan kolesar podrl ga je na tla, ko je šel čez cesto. Pri padcu se je gospod podžupan na komolecu in na rami desne roke poškodoval.

— **Roparski napad v ljubljanski okolici.** V nedeljo zvečer med 7. in 8. uro je bil na cesti v Podsmreki »pri dolgem mostu« napaden in oropan potujoči krojaški pomočnik Maks Stirkowsky, 46 let star, rojen v Jasli, pristojen v Sibuszo, okraj Gorlice v Galiciji. Napadla sta ga brata Franc Kovač, delavec v tobačni tovarni in N. Kovač, korporal pri 17. pešpolku, 10. kompaniji v Ljubljani, doma iz Kozarjev. Slednji je Stirkowskega na cesti ustavil, ga sunil najbrže z bajonetom v vrat, da je padel, na kar sta mu oba slekla obleko in mu pobrala ves denar, 40 kron, in ga pustila ležati na cesti. Neki črevljar je videl nekaj časa popred na cesti korporala Kovača in njegovega brata, katera je slučajno poznal, in je to, ko je izvedel o roparskem napadu, naznanil orožnikom. Na ta način sta se storilca poizvedela. Franc Kovač je bil včeraj dopoldne v tukajšnji tobačni tovarni aretovan in se je izročil c. kr. deželnemu sodišču. Korporala Kovača je vojaška oblast zaprla. Maks Stirkowsky se nahaja v deželni bolnici. Nam se čudno zdi, da bi potujoči, brezposelni krojaški pomočnik imel pri sebi 40 kron. Kaj pa, ko bi bil rop le izmišljen, in se je izvršil le pretep?

— **Napad na »večni poti«.** V nedeljo zvečer med 6. in 7. uro je neznan človek na takozvani »večni poti« napadel trgovska pomočnika g. Ivana Kluna in Fr. Berjaka. Pričakal ju je v gozdu in skočil za njima na cesto. Ko pa je Klun potegnil revolver in je ustrelil v zrak, je napadalec zbežal v gozd.

— **Z rešilnim vozom** so prepekljali v soboto popoldne v bolnico branjevo Heleno Kristanovo. Na mestnem trgu, ko je prodajala, je dobila tako hudo trganje po nogah, da ni mogla več vstati. Naložili so jo na rešilni voz in odpeljali. — Istega popoldne so pripeljali z rešilnim vozom v bolnico Sletno M. Čebuljevo, katero je popadla božjast.

— **V električni voz** je zadel včeraj dopoldne na Poljanski cesti konj, katerega je pustil hlapec Ivan Škerjanc iz Karlovske ceste št. 1, brez nadzorstva tik tira električne cestne železnice. Konj se je električnega voza ustrašil in je sunil z ojem v voz in zlomil oje.

— **Ogenj v skladišču.** V Linogarjevih ulicah, v skladišču branjevca Antona Bucka, je včeraj dopoldne začelo goreti. Zažgal je 4letni branjevčev sin. Ogenj je opazil policijski stražnik, ki je prišel mimo. Šel je v skladišče in ogenj pogasil.

— **Z voza je padel** včeraj dopoldne na Škofelji Anton Kramar, 5 let star, sin Marije Kramarjeve in si zlomil desno nogo v stegnu. Prepeljali so ga v bolnico.

— **Zaprl** so hlapca Ivana Demeca, ker je kradel svojemu gospodarju Ivanu Ahlinu na Karlovski cesti mošt in ga prodajal nekemu izkuharju in delavcem. Izročili so ga deželnemu sodišču.

— **Mošt kradli** so v soboto zvečer pekovski uslužbenci na Dunajski cesti št. 52 gostilničarki Ivani Podobnikovi. Ukradli so ga okoli 60 litrov. Dva pekovska pomočnika je policija zaprla.

— **V Ameriko** je odpotovalo danes ponoči z južnega kolodvora 52 oseb.

— **Izgubljene reči.** V Lattermanovem drevořu je izgubila gospodična M. J. boč iz kožuhovine. — Na poti od gledališča po Franca Jožefa cesti do Dunajske ceste je izgubila gledališka igralka A. H. srebrno, pozlačeno zapestnico v obliki verižice z napisom »Es sei dein Glück«.

— **Neznano kje** v mestu je bil izgubljen zlat prstan. — Na poti od »Zvezde« po Vegovih ulicah do Hilšerjevih ulic je bila izgubljena srebrna zapestnica.

— **Najdene reči.** V Prešernovih ulicah in na Starem trgu sta bila najdena dva zlata prstana.

* **Najnovejše novice.** Poskusi z brezžičnim brzojavljenjem so se obnesli v Italiji prav dobro. Pomorska eskadra je brzojavila 55 milj oddaljena od brega mornarskemu ministru. Minister ji je odgovoril. — Dva vlaka sta skupaj trčila na postaji Schlading. Trije potniki in trije železniški uslužbenci so ranjeni. — Ponarejalec plemenitaških dokumentov Müller pl. Mildenburg je dobil od državnega poslanca dr. Mettala pl. Friwaldta 20.000 gld. — Izbruh vulkana. Mesto Quezaltenango se je moralo izprazniti, ker leti nanj vulkanski pepel. Bruhati je začel vulkan Santa Maria. Neprestano se trese zemlja ter se čuje podzemsko gromenje. — Na petih krajih je začela goriti v Dorgos pri Temešvaru, zgorelo je dvajset hiš. Požigalca so prijeli. — Velika povodenj je v južni Italiji. Železniške proge so pod vodo ter je promet vstavljen. Po nekod stoji voda na pet metrov. Prebivalci so zbežali na strehe. — Nova iznajdba. Kovač Feher v Mitrovici je iznašel zavirač, ki takoj vstavi voz, ako se konji splašijo. — Nov hrvaški list začne izdajati v Oseku dr. Lorković. List se bo imenoval »Narodna obrana«.

* **Milijonska defraudacija v Pragi.** Na čelu rešilne akcije je sedaj višegradski prošt Karlach, ki ga je pred 25 leti izpodrinil msgr. Drozd. Ta se nadeja, da prepreči konkurz, ki se še vselej vzdiguje, kakor Damoklejev meč, nad klerikalnimi glavami. V to zahteva, naj se vlagatelji sami prostovoljno odpovedajo 10% svojega vloženega denarja na korist posojilnice. Vloženo je nekaj nad 13.000.000 kron, kar bi dalo 1.300.000, a kdo se bo tako kar brez povoda žrtvoval za klerikalne mahinacije? — Praški magistrat si želi sanacije pobankrotirane posojilnice, ker bi inace bilo kruto zadetih veliko malih obrtnikov. Huje kakor vlagatelji so prizadeti dolžniki svetovaelavske posojilnice, istotako iz nižjih, največ maloobrtinskih slojev, ki bodo kar siloma morali poplačati svoja izposojila. — Msgr. Drozd bajne ričet ne ugaja, hrana mu v zaporu nič kaj ne tekne, dasi mu dajejo še boljše hrano. Baje nima prave kuharice, kakor je bila Madlova. Šampanjca tudi ne dobiva, in vse to mu kvari tek. — Razglednice z Drozdom in enakimi klerikalnimi »odličnjaki« se ne smejo več prodajati, »gospodje« so izsilili pri namestništvu dotično prepoved. — Računi v svetovaelavski posojilnici so v takem neredu, da je treba še najmanj 14 dni, da se spozna poneverjena svota. — Čim se dožene končna poneverjena svota, prodajo se posojilnične realitete (17 hiš na Žižkovu in na Kraljevskih Vinogradih) v vrednosti 1.230.000 K. lastna posojilnična hiša v Karlovih ulicah je cenjena na 800.000 K. — Zdaj se je tudi izvedelo, da so glavni krivci Drozd, Kohout in raniki Ort. Oddelek, kjer je bil posojilnična zastavljalnica, je bila skriti blog za te lopove, ondi so našli vse polno kompromitujočih listkov, iz kojih se spozna, da je ta čedna trojica igrala na borzi, kupovala srečke i. t. d., a denar za to je jemala iz posojilnice.

Književnost.

— **Zimski večeri.** Knjiga za odraslo mladino. Spisal Jožef Stritar. (Izdala Družba sv. Mohorja.) Vsebina: Drobne. — Uganke. — Ezopove basni. — Povestice. — Igrokazni prizori. — Živalski pogovori. — Leto. — Družba sv. Mohorja se je lotila izdajati knjige tudi za mladino. Menda ji je vdihnili to misel prav Stritar in sam je napisal sedaj, če se ne motimo, že 3. knjigo. Misel je lepa, pametna in praktična. Družba sv. Mohorja more razširiti največ knjig med narod in ona more obdariti najneposrednejše tudi največ slovenskih otrok z lepimi knjigami. Vskaku nekaj, to je geslo družbe, in pravilno ravna. Knjiga »Pod lipo« je našla najlepši odmev, Stritarjeve pesmice v njej so postale narodna last, nekatere

so dobile celo že svoj narodni napev. »Mladi vojaki« pa so postali po zaslugi Parme koračnica, ki se svira in igra po raznih hišah, koncertih in gledališčih. »Zimski večeri« so nadaljevanje prejšnjih Stritarjevih mladinskih knjig. Ne bomo rekli, da so boljši, kakor spisi »Pod lipo«, a z veseljem jih sprejme mladina, pa gotovo tudi ostalo čitateljstvo. Saj je Stritar vedno ljubezniv pisatelj, katerega grajati in zametati ni možno, četudi se morda ne strinjamo vedno z vsem. Med 100 drobnicami je morda polovica užitnih; druge so trde in kisle; med 100 ugankami jih je morda tretjina res dobrih. Ezopovih basnij je 50. Tendence je povsod na dlani. Med 3 povesticami je »Cestara« najboljši. Igrokaznih prizorov je 5. Zabavni in zanimivi so vsi. Menda pa so nastopajoči otroci premodri, prezreli. »Živalski pogovori« so nekoliko raztegnjeni, a ne brez humorja, vsekakor ne brez zdrave tendence. Zbirka pesmij pod naslovom »Leto« so najboljši del vse knjige. Tu se je pisatelju izbornu posrečil naivni otroški ton, a pesmi tudi niso brez resnične poezije. Osobito pa jih odlikujeta narodni jezik in gladka dikcija. Po vsej knjigi je razlita mehkočna ljubeznivost in prisrčnost, odsev blagega, plemenitega srca. Mladina je dobila novo, zdravo in dobro knjigo. Naj bi ji teknila in koristila!

Telefonska in brzojavna poročila.

Središče 28. oktobra. »Slovenčev« poročilo o kandidaturi Korošca je predrzen manever. Korošca kandidujejo duhovniki na svojo pest in ga hočejo z rušenjem narodne discipline in sloge spraviti v deželni zbor. Po farovžih krožijo pozivi, naj se na vsak način dela na izvolitev Korošca.

Dunaj 28. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice je podpredsednik Kaiser poklical posl. Breiterja k redu, ker je v zadnjem svojem govoru o kmetiskem štrajku v Galiciji in o divjanju madjarskih vojakov imenoval nečega husarskega poročnika ušivca. Zaradi tega sta dva husarska častnika pozvala Breiterja na dvoboj. Breiter hoče sestaviti enketo parlamentarcev, ki naj odloči, če je dolžan sprejeti ta poziv na dvoboj ali če ga z ozirom na to, da je govoril kot poslanec, ne sme sprejeti. V to enketo je Breiter povabil tudi dr. Ferjančiča in dr. Ploja. Ministrski predsednik Körber je odgovoril na interpelacijo posl. Malika, zakaj se je častnikom prepovedala udeležba pri pevski slavnosti in Gradcu. V tej interpelaciji se na nečuten način žali cesar. Körber je izjavil, da na tako interpelacijo sploh ne odgovori, ker je očitno, da je bila stavljena samo, da bi se pod varstvom poslanske imunitete moglo žaliti cesarjevo osebo. Zbornica nadaljuje sedaj razpravo o kmetijskem štrajku v Galiciji. Daszynski je govoril 3¼ ure in navedel strahovite posamičnosti, kako grozno dela katoliška gospoda s kmeti. Pokazal je tudi kos kruha, s katerim se poglavito živi gališki kmet. Schuhmeier je zaklical Poljakom: Ali jeste tudi vi tak kruh; še konjem bi ga ne dali žreti. Tudi ministrski predsednik Körber je posegel v to razpravo. Prihodnja seja bo jutri.

Dunaj 28. oktobra. Poročila nekaterih listov, da prevzame bivši finančni minister dr. Steinbach juistično ministrstvo, so neosnovana.

Praga 28. oktobra. Državni poslanec Metall, član konservativnega veleposestva, hoče svoj mandat odločiti in se izseliti v inozemstvo. Metall je bil prevaran od tistih sleparjev, ki so s falsifikacijami preskrbljevali posameznikom plemstvo. Metalla je to veljalo 40.000 K.

Budimpešta 28. oktobra. V poslanski zbornici je interpeliral Rakoczy zaradi Breiterjevih napadov na madjarske husarje in zakaj se madjarski vojaki porablajo zunaj dežele. Szell je rekel, da je bil Breiter gotovo napačno informiran in da že domobranski minister to zadevo pojasni.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 28. oktobra 1902.

Skupni državni dolg v notah	100 85
Skupni državni dolg v srebru	100 70
Avstrijska zlata renta	120 55
Avstrijska krona renta 4%	100 20
Ogrska zlata renta 4%	120 15
Ogrska krona renta 4%	97 55
Avstro-ogrsko bančne delnice	1868—
Kreditne delnice	869—
London vista	259 07 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	116 85
20 mark	23 40
20 frankov	19 06 1/2
Italijanski bankovci	95 15
C. kr. cekini	11 33

Žitne cene v Budimpešti

dne 28. oktobra 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg K	7 49
" " april 1903	"	7 37
Rž " oktober	"	6 45
Koruzna " maj 1903	"	5 72
Oves " oktober	"	6 25

Efektiv.

Nekoliko vinarjev višje.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 23. oktobra: Alfons Bizjan, mizarjev sin 2 meseca. Marija Terezije cesta 26 črevesni katar.

Dne 24. oktobra: Karlota Krivic, trgovskega sotrudnika žena 27 let. Vogelne ulice 3. Jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806.2 m. Srednji kračni tlak 756.0 mm.

Okt.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
27.	9. zvečer	736.0	7.2	brezvetr.	pol.oblač.	—
28.	7. zjutraj	735.3	5.8	sl. vzhod	dež	—
"	2. popol.	735.3	7.0	sl. jvzhod	dež	11 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 7.9°, nor-
male: 8.3°

Potrji od najgloblej boli javljamo
vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem žalostno vest o smrti naše iskreno
ljubljene, nepozabne hčere, odnosno se-
stre, svakinje in tete, gospodične

Auguste Naglas

ki je po dolgi, težki bolezni, previdena
s svetotajstvi za umirajoče, danes ob
pol 9. uri dopoldne blaženo v Gospodu
zaspala. (2638)

Pogrebni sprevod bo v četrtek,
dne 30. oktobra, ob 3. uri popoldne od
deželne bolnišnice krenil na pokopališče
pri sv. Krištofu.

Svete zaдушne maše darovale se
bodo v stolni cerkvi.

Drago pokojnico priporočamo pobož-
nemu spominu in molitvi.

V Ljubljani, 28. oktobra 1902.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze prišrčnega
sočutja med boleznijo in ob smrti naše
preljubljene soproge, ozir. hčere, sestre,
svakinje in tete, gospe

Karlote Krivic roj. Kovačič

kakor tudi za krasne podarjene vence
ter za mnogobrojno častilno spremstvo
k zadnjemu počitku drage ranjke izre-
kamo tem potom vsem svojo iskreno,
globoko čuteno zahvalo.

Ljubljana, dne 27. oktobra 1902.

(2636) Žalujoči ostali.

Urarskega pomočnika

vsprejme takoj (2620—2)

Aleksander Ambrožič

urar na Jesenicah (Gorenjsko).

Najcenejše dobavišče dobrih
ur s 3letnim pismenim
jamstvom.

HANNS KONRAD

ekspozna hiša ur in zlatnine
MONT (Brux) št. 64 (Češko).

Lastne izdelovalnice za izgo-
tavljanje ur in fino mehaniko.

Dobra nikelnasta remontoarka
gld. 3.75.

Pristna srebrna remontoarka
gld. 5.25.

Pristna srebrna verižica . . . . . gld. 1.20.
Nikelnasti budilec . . . . . gld. 1.75.

Moja trdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima
zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in
tisoč priznanih pisem. (2758-90)

Ilustrovani katalog zastoj in poštnine prosto.

Semenj v Zagorji ob Savi

se bode vršil

dne 3. novembra t. l.

Županstvo Zagorje ob Savi

dne 27. oktobra 1902.

(2635)

Preklic.

Podpisana prekličeva in obža-
ljujeva vse žaljive besede in nepošteno
obdolžitve, ki sva jih izustila dne 8. okto-
bra t. l. v gostilni »pri Gorjancu« v Pod-
smreki proti Petru Oražcu, posest-
niku v Vnanjih Goricah št. 25, ter dosta
viva, da ne veva o njem nič nepoštenega.

Lovro Šebenik

posestnik v Radnji.

Janez Marinko

(2637)

posestnik v Vnanjih Goricah.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljave od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno
čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
8. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost
Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling
v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb,
Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Tr-
biž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi I in II. razreda). — Proga
v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri
17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje,
ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m
zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž.
kol. Proga čez Trbiž. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni
vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost,
Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Ansee, Lju-
bno Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni
vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove
vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Bude-
jovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih,
Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno
Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m po-
poldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Be-
ljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta,
Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z
Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selz-
thal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novega
mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m
zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m
popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in
ob 3. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljub-
ljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri
28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
50 m zvečer in ob 10. uri 35 m, poslednji vlak le
ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. —
Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani
vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m
dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1)

Gostilna

se proda iz proste roke
zaradi družbinskih razmer.

Nahaja se na Reki na najlepšem
kraju na korzu via del Pile št. 4, je zelo
obiskovana ter obstoji že 40 let in je vsem
poznata. Ima 23 postelj za prenočišča, ki so
vsak večer že oddana, tako da seže s tem
izplačuje najemščina. Kupci naj se zglašé
pri Ignaciju Kirn, gostilna »Miramar«,
via del Pile št. 4 na Reki. (2590—3)

Nagrobne vence

in
trakove k vencem

v največji izberi

priporoča

(2634—1)

Karol Recknagel

Mestni trg št. 24 Ljubljana Mestni trg št. 24.

Spreten, samski

poslovodja

špecerijske stroke, nemškega in
slovenskega jezika v besedi in pisavi
zmožen, z dobrimi izpričevanji, se išče
za filijalo v Škofji Loki. Ponudbe
do 15. novembra 1902. Nastop meseca
marca 1903. (2639—1)

Franc Dolenz v Kranju.

Oklic.

Anton Kušar, posestnik v Drav-
ljah, razprodal bode (2618—3)

v četrtek, dne 30. oktobra 1902
ob 9. uri dopoldne

na prostovoljni javni dražbi

svoje v Dravljah in na Glincah ležeče

njive in travnike

in svoje v Gorenji Šiški ležeče

hoste.

Več o tem omenjeni dan na licu mesta.

Št. 34882.

(2553—3)

Razpis.

S pričetkom tekočega šolskega leta
podeliti je po občinskem svetu v hvaležen
spomin na Nj. Veličanstvo, presvitlo cesa-
ro Elizabeto določeno podporo v znesku
400 K, do katere imajo pravico deklice,
ki so dovršile tukajšnjo strokovno šolo in
se želé v umetnih ženskih ročnih delih
ali v njih pomožnih strokah povspeti do
višine sedanjega časa ter v ta namen
obiskovati dunajsko strokovno šolo za
umetno vezenje, centralni šipkarski kurz
ali pa državno umetno obrtno šolo na
Dunaju ali v Pragi.

Prošnje za podelitev te podpore, ki
se dovoljuje za vso učno dobo, vložiti je
tukaj do konca t. m.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 10. oktobra 1902.

4 pari čevljev

za samo 2 gld. 50 kr.

se pošljejo le zaradi nakupa velike množine
za tako nizko ceno. 1 par moških, 1 par
ženskih čevljev, rujavih za vezati, z močnimi
zbitimi podplati, najnovejše oblike; dalje
1 par moških in en par ženskih modnih
čevljev z obšivom, elegantni in lahki. Vsi
4 pari za 2 gld. 50 kr. Pri naročilu zado-
stuje dolgost. Pošilja se proti poštnemu
povzetju. (2612—2)

Zaloga čevljev

Jungwirth

Krakov 21. Poštni predal 29.

Neugajajoče se vzame takoj nazaj.

Izgubila se je
včeraj na potu iz Gorenje Šiške po Latterma-
novem drevoredu (2631—2)

kožuhasta boa.

Najditelj naj jo odda proti nagradi na
Staremtrgu št. 9, III. nadstropje.

Učenca

krepkega iz dobre hiše, sprejme takoj
v pekovsko obrt. (2591—3)

Konrad Čadež,
pek v Kranju.

Mlad, umeten (2623—2)

strugar za les

želi dobiti kako delo.
Naslov pove upravništvo tega lista.

Trgovskega pomočnika

v špecerijsko trgovino sprejme ljubljanska
tvrda. Zmožen mora biti slovenskega in
nemškega jezika.

Ponudbe na glavno pošto v Ljub-
ljani pod „P. P.“. (2587—3)

Dobra gostilna

z velikimi prostori, v večjem
trgu, se odda. (2575—3)

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Špage vsake vrste

domačega in tovarniškega izdelka, kakor tudi za
vreče vezati, sirovega konca, po-
nuja samo za preprodajalce ali večje odjemalce

Ivan Kordik

trgovina galanterije in drobnine na debelo
in drobno (1457—19)

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10—14.

Trgovski pomočnik

dobro izvežban v manufakturni in špece-
rijski stroki, več slovenskega in nem-
škega jezika, se sprejme v trgovino me-
šanega blaga (2585—3)

Slavinec & Šeleker,

Šmartno pri Litiji, Kranjsko.

Hiša

v Sp. Šiški št. 88 z gostilno, prodajalno,
4 stanovanji in gospodarskim poslojem
se proda pod ugodnimi plačilnimi
pogoji, eventualno z fundus-instructusom.
Natančnejša pojasnila v hiši. (2601—2)

Poskusite

J. Klauer-jev, Triglav

naravni rastlinski likér:

Ogreva in oživlja želodec in teló.
Probuja tek in prebavo.
Daje dobro spanje. (415-211)

Edini založnik in imetnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Prešernove
poezije

v novi popolni izdaji 3 žiljenjepisom, literarno-
zgodovinskih črticami in estetično oceno. —
Uredil dr. A. Aškerc. — Elzevir-izdaja (vredne
usnje 3 zlato obrezo) 3 H, po pošti 3 H 20 h.

Založništvo L. Schwentner v Ljubljani.
(1832-37)